

14. Hafta Konu Özeti

Konu : Doğal Sayılarla Bölme İşlemi

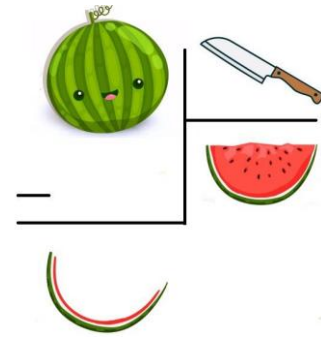
Kazanımlar : M.4.1.5.1. Üç basamaklı doğal sayıları en çok iki basamaklı doğal sayılara böler.

M.4.1.5.2. En çok dört basamaklı bir sayıyı bir basamaklı bir sayıya böler.

Emel bayramda topladığı **73** adet şekeri **6** arkadaşına eşit olarak paylaşmak istiyor. Bir kişiye kaç şeker düşer?

$$\begin{array}{r}
 \text{BÖLÜNEN} \leftarrow 73 \\
 \underline{6} \\
 13 \\
 \underline{12} \\
 \text{KALAN} \leftarrow 1
 \end{array}
 \quad
 \begin{array}{l}
 6 \rightarrow \text{BÖLEN} \\
 \hline
 12 \rightarrow \text{BÖLÜM}
 \end{array}$$

★★ Bölme işlemine en büyük basamaktan başlanır. Bölme işleminde bölünen sayı, bölünene bölünerek bölüm ve kalan bulunur. Bölme işlemi “/”, “:” ve “÷” sembolleriyle yapılır.

Üç basamaklı sayıları bir basamaklı sayılara bölerken, işlem yapmadan bölümün kaç basamaklı olduğunu bulabiliriz:

$ \begin{array}{r} \textcircled{3}96 \\ \hline \textcircled{2} \\ ? \end{array} $	<p>$396 \div 2$ işleminde bölünenin en büyük basamağındaki rakam (3), bölünen (2) büyükse bölüm <u>3 basamaklı</u> olmalıdır.</p>
--	--

$ \begin{array}{r} \textcircled{4}29 \\ \hline \textcircled{4} \\ ? \end{array} $	<p>$429 \div 4$ işleminde bölünenin en büyük basamağındaki rakam (4), bölüne (4) eşitse bölüm <u>3 basamaklı</u> olmalıdır.</p>
--	--

$ \begin{array}{r} \textcircled{5}26 \\ \hline \textcircled{8} \\ ? \end{array} $	<p>$526 \div 8$ işleminde bölünenin en büyük basamağındaki rakam (5), bölünen (8) küçükse bölüm <u>2 basamaklı</u> olmalıdır.</p>
--	--

Üç basamaklı sayıları iki basamaklı sayılara bölerken, işlem yapmadan bölümün kaç basamaklı olduğunu bulabiliriz:

$\begin{array}{r} \textcircled{368} \\ \hline \textcircled{24} \\ \hline ? \end{array}$	<p>368 ÷ 24 işleminde bölünenin yüzler ve onlar basamağındaki sayı (36), bölenden (24) büyükse bölüm <u>2 basamaklı</u> olmalıdır.</p>
---	--

$\begin{array}{r} \textcircled{186} \\ \hline \textcircled{18} \\ \hline ? \end{array}$	<p>186 ÷ 18 işleminde bölünenin yüzler ve onlar basamağındaki sayı (18), bölene (18) eşitse bölüm <u>2 basamaklı</u> olmalıdır.</p>
---	---

$\begin{array}{r} \textcircled{237} \\ \hline \textcircled{40} \\ \hline ? \end{array}$	<p>237 ÷ 40 işleminde bölünenin yüzler ve onlar basamağındaki sayı (23), bölenden (40) küçükse bölüm <u>1 basamaklı</u> olmalıdır.</p>
---	--

705 ÷ 15 işlemini yapalım.

$$\begin{array}{r} 705 \\ 60 \\ \hline 105 \\ 105 \\ \hline 000 \end{array} \quad \begin{array}{r} 15 \\ \hline 47 \end{array}$$

7'de 15 yoktur. 70'te 15, 4 kere vardır. Bölüme 4 yazarız. 15x4=60 eder. 60'ı bölünendeki 70'ten çıkarırız. Kalan 10'da 15 yoktur. Bölünendeki 5'i aşağı indiririz. 105 içinde 15 tam 7 defadır. Bölüme 7 yazarız ve işlemi bitiririz.

İki arkadaş biriktirdikleri **2452** lirayı ihtiyaç sahibi **4** aileye eşit olarak paylaştırmaya karar verdi. Buna göre bir aileye kaç lira verecekler?

$$\begin{array}{r} 2452 \\ 24 \\ \hline 005 \\ 4 \\ \hline 12 \\ 12 \\ \hline 00 \end{array} \quad \begin{array}{r} 4 \\ \hline 613 \end{array}$$

2'de 4 yoktur. 24'te 4, 6 kere vardır. Bölüme 6 yazarız. 6x4=24 eder. 24'ü bölünendeki 24'ten çıkarırız. Sıradaki sayıyı (5) alta indiririz. 5'te 4, 1 kere vardır. Bölüme 1 yazarız. Kalan 1'de 4 yoktur. Sıradaki basamaktaki 2'yi kalan 1'in yanına indiririz. 12'de 4, 3 kere vardır. Bölüme 3 yazarız ve işlemi bitiririz. Bir aileye 613 lira para verecekler.